
Tidlig menarke gir nedsatt lungefunksjon som voksen

NYHETER

FERENC MACSALI

Email: ferenc.macsali@med.uib.no

Kvinneklubben

Haukeland universitetssykehus

Kvinner med tidlig menarke har dårligere lungefunksjon og mer astmasymptomer enn andre.

Illustrasjonsfoto Colourbox

Hormonell og metabolsk status påvirker lungehelse hos kvinner. Enkelte studier har vist at tidlig menarke er en risikofaktor for astma, brystkreft, diabetes og hjerte- og karsykdom.

I studien *European Community Health Survey II* ble 3 354 kvinner fra 21 sentre i Europa, bl.a. fra Haukeland universitetssykehus, undersøkt. Kvinner med tidlig første menstruasjon hadde nedsatt lungefunksjon og mer astmasymptomer i voksen alder enn de øvrige. Kvinner med menarke ≤ 10 år gamle hadde lavere forsert ekspiratorisk volum etter ett sekund (FEV₁), lavere forsert vitalkapasitet (FVK), lavere FEV₁ i prosent av forventet og lavere FVK i prosent av forventet enn dem som var 13 år ved menarke. Kvinner med tidlig menarke hadde mer astmasymptomer (OR 1,80), astma med bronkial hyperreaktivitet (OR 2,79) og høyere astmaskår.

Resultatene støtter hypotesen om at utviklingsmessige, metabolske og hormonelle faktorer spiller en rolle i utviklingen av lungesykdommer. Både lav fødselsvekt, overvekt i oppveksten, metabolsk syndrom og endokrine forstyrrelser kan spille inn.

Sammenhengen mellom tidlig menarke og økte astmasymptomer er vist også tidligere. Det nye i denne studien er at kvinnene hadde nedsatt lungefunksjon også i prosent av forventede lungefunksjonsverdier. Tidlig menarke bør vurderes som en risikofaktor for astma og lungehelse.

LITTERATUR

1. Macsali F, Real FG, Plana E et al. Early age at menarche, lung function, and adult asthma. *Am J Respir Crit Care Med* 2011; 183: 8 – 14.

Publisert: 4. februar 2011. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.11.0057

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.